

Webinar om plantebaserede fødevarer

Specialkonsulent Mette Damborg Hansen

Landbrug & Fødevarer, SEGES

Den 2. December, 2020

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES

Dagsorden

- DTU rapport: nye kostråd om en bæredygtig sund kost
- Ny strategi om plantebaserede fødevarer
- Nye resultater
 - Forbrugerundersøgelse
 - Undersøgelse blandt køkkenprofessionelle og fødevarervirksomheder
 - Interview af landmænd

En bæredygtig og sund kost

Hvad er en bæredygtig kost?

- Beskytter og respekterer biodiversitet og økosystemer
- Kulturel acceptabel
- Tilgængelig
- Økonomisk fair og betalelig
- Ernæringsmæssigt tilstrækkelig
- Sikker og sund

SEGES

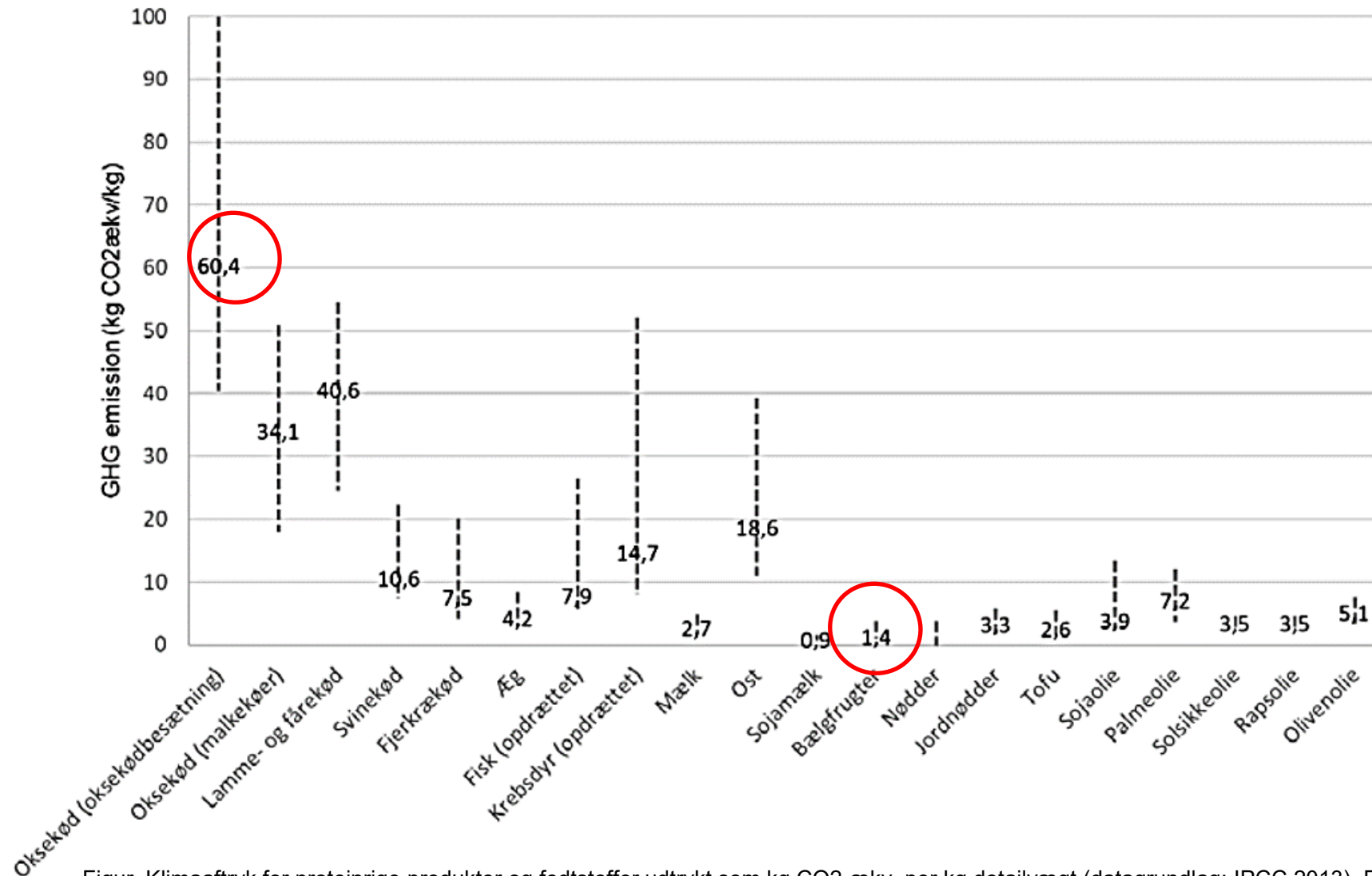
DTU Fødevareinstituttet

Råd om bæredygtig sund kost

Fagligt grundlag for et supplement til De officielle Kostråd

Klimaaftryk for proteinrige produkter og fedtstoffer

Figur. Klimaaftryk for proteinrige produkter og fedtstoffer udtrykt som kg CO₂-ækv. per kg detailvægt (datagrundlag: IPCC 2013). Rapport: Råd om bæredygtig sund kost – fagligt grundlag for et supplement til De officielle Kostråd, DTU Fødevareinstituttet, Afdeling for Risikovurdering og Ernæring, 2020. (Modificeret fra Poore og Nemecek, 2018).

Bælgplanter er et sundt alternativ til rødt kød

- 50 g/per dag ~ 100 g tilberedt/dag
(Anbefales af EAT-Lancet Kommissionen '*Willett et. al. 2019*' og DTU rapporten: Råd om bæredygtig sund kost – fagligt grundlag for et supplement til de officielle kostråd)
- Et kostindtag på 50 g/dag kan reducerer LDL-kolesterol og blod tryk (Kushi et al. 1999).
- Indtag af bælgplanter er associeret med en lavere risiko for hjerte-kar-sygdom sammenlignet med rødt kød (Afshin et al. 2014, Bernstein et al. 2010)

Ny strategi for plantebaserede fødevarer

Formål

At udpege hvad der skal til for at skabe en ny dansk styrke position

Baggrund

Markedspotentialer er enormt, r
kæden, som hæmmer forbindel
virksomheder

8 anbefalinger om udvikling af plantebaserede fødevarer

Overordnet anbefaling

Anbefalinger til forskning og udvikling af den plantebaserede værdikæde

1.

En ny samarbejdsmodel i værdikæden

2.

Afgroder

3.

Forarbejdning af råvarer

4.

Produktion af fødevarer

5.

Detail, foodservice og forbrugere

6.

4 tværgående emner om:
- Sundhed & ernæring
- Sporbarhed & fødevarer sikkerhed
- Dokumentation af bæredygtighed
- Reduktion af spild og udnyttelse af rest- og sidestrømme

7.

Etablering af testfaciliteter og demonstrationsanlæg

8.

Sikring af videnoverførsel og uddannelse

Anbefalinger til at styrke en videnbaseret udvikling af den plantebaserede værdikæde

Landbrug & Fødevarer, Vegetarisk Forening og Frej med fælles plan: Vi vil gøre plantebaserede fødevarer til en dansk styrkeposition

Landbruget, vegetarisk forening og en grøn tænketank vil sammen bane vejen for flere danske plantebaserede fødevarer. Med den rette infrastruktur tror de på, at Danmark kan blive en stormagt på det plantebaserede fødevaremarked - og dermed tilføje endnu et ben til den danske styrkeposition inden for fødevarer af høj kvalitet.

SEGES

Dansk Vegetarisk Forening

F

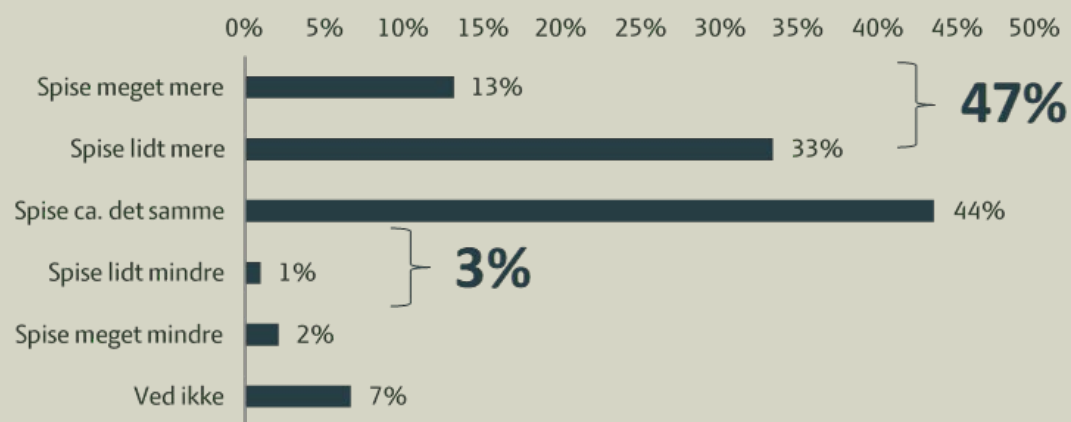
Vegetarisk Forening

frej

FODEVARER

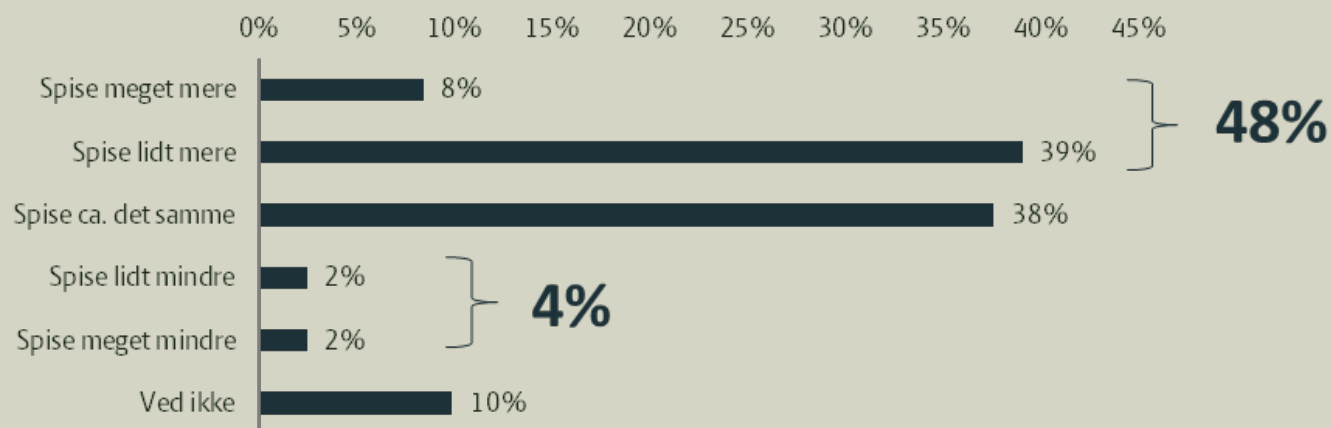
Både voksne og børn vil spise mere plantebaseret mad

Figur 1. Voksne: 18-70 år: Spørgsmål: *Tror du, at du i fremtiden vil spise mere eller mindre mad, der er lavet af planter/kommer fra planter?*

Kilde: Kantar Gallup for Landbrug & Fødevarer, base: alle n=2018

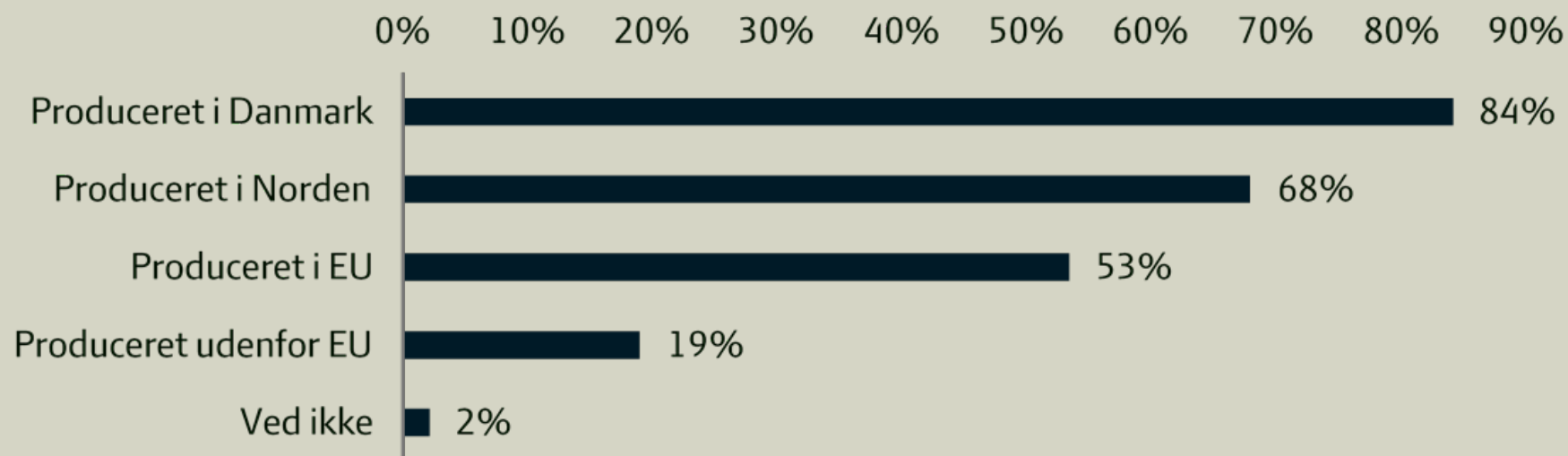
Figur 2. Børn: 12-17-årige: Spørgsmål: *Tror du, at du i fremtiden vil spise mere eller mindre mad, der er lavet af planter/kommer fra planter?*

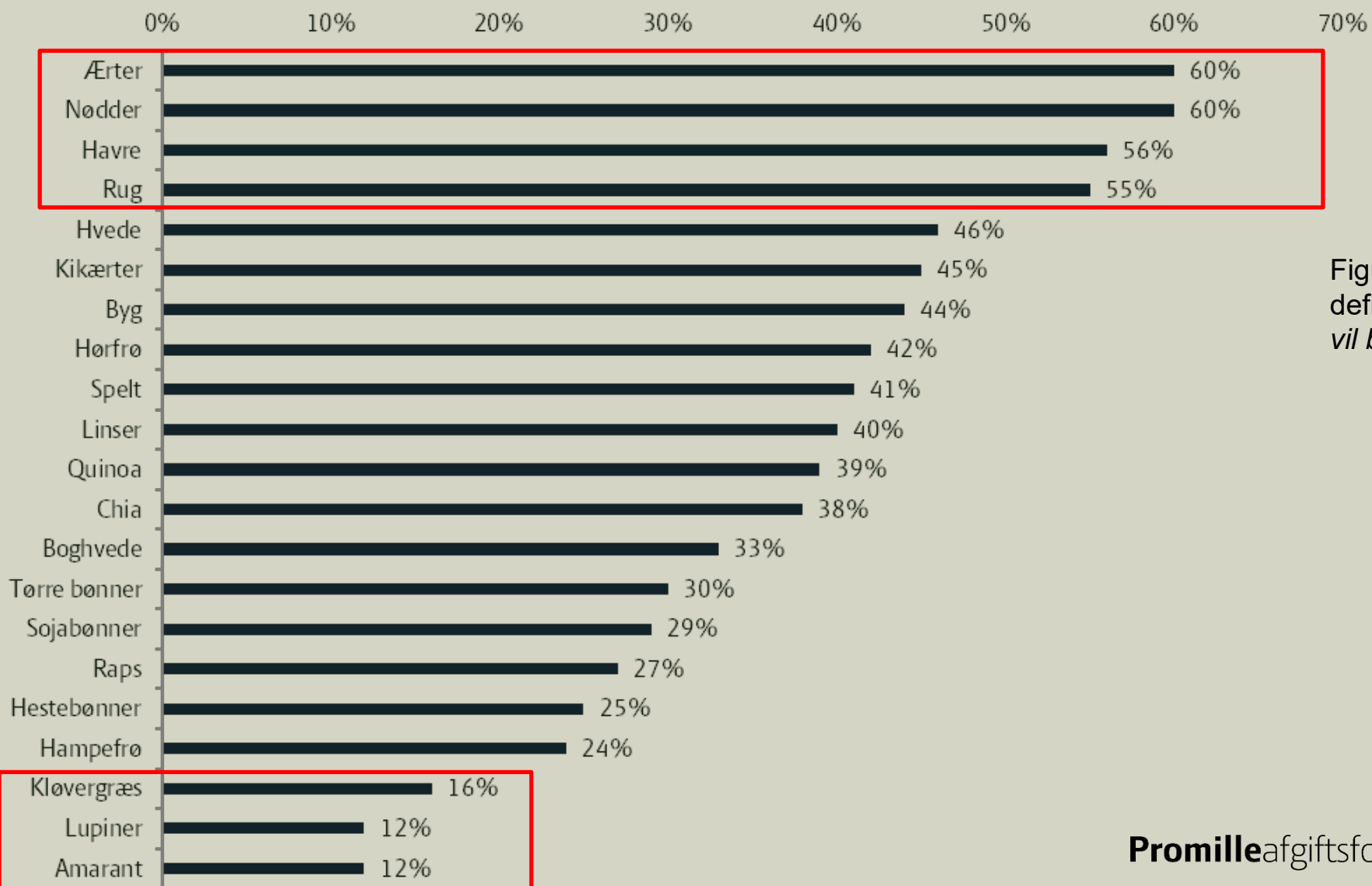
Kilde: Kantar Gallup for Landbrug & Fødevarer, base: alle børn n=202

Mange danskere foretrækker, at det er danske fødevarer

Figur 3: Spørgsmål: *Fra hvilke af disse produktionsområder kunne du i fremtiden forestille dig at spise planter, der bruges til mad og drikke?*

De velkendte proteinkilder har pt. det største vækstpotentiale

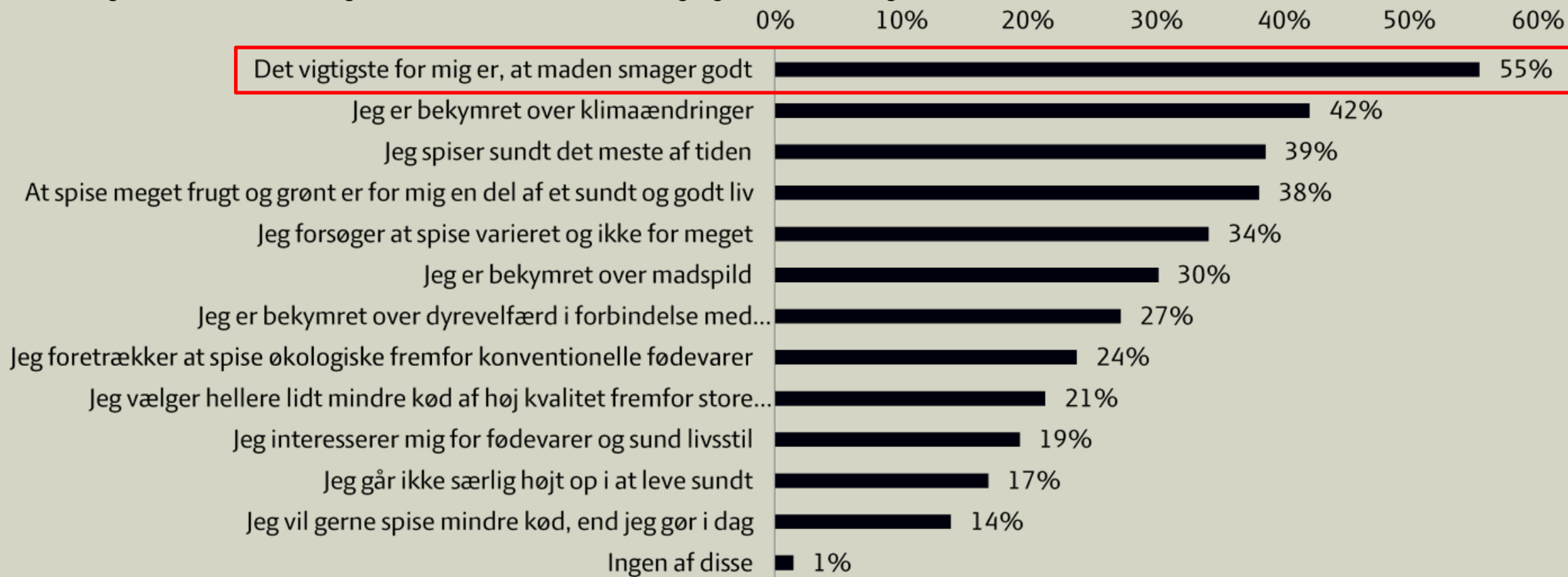
Figur 3: Spørgsmål: Vækstpotentialet defineret som: *Vil i fremtiden spise mere eller vil begynde at spise produktet.*

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den gode smag er det vigtigste for børn og unge

Figur 5: Spørgsmål til 12-17-årige: *Nedenfor ser du en række udsagn, som forskellige mennesker har sagt. Hvilke af disse beskriver dig og/eller er du enig i?*

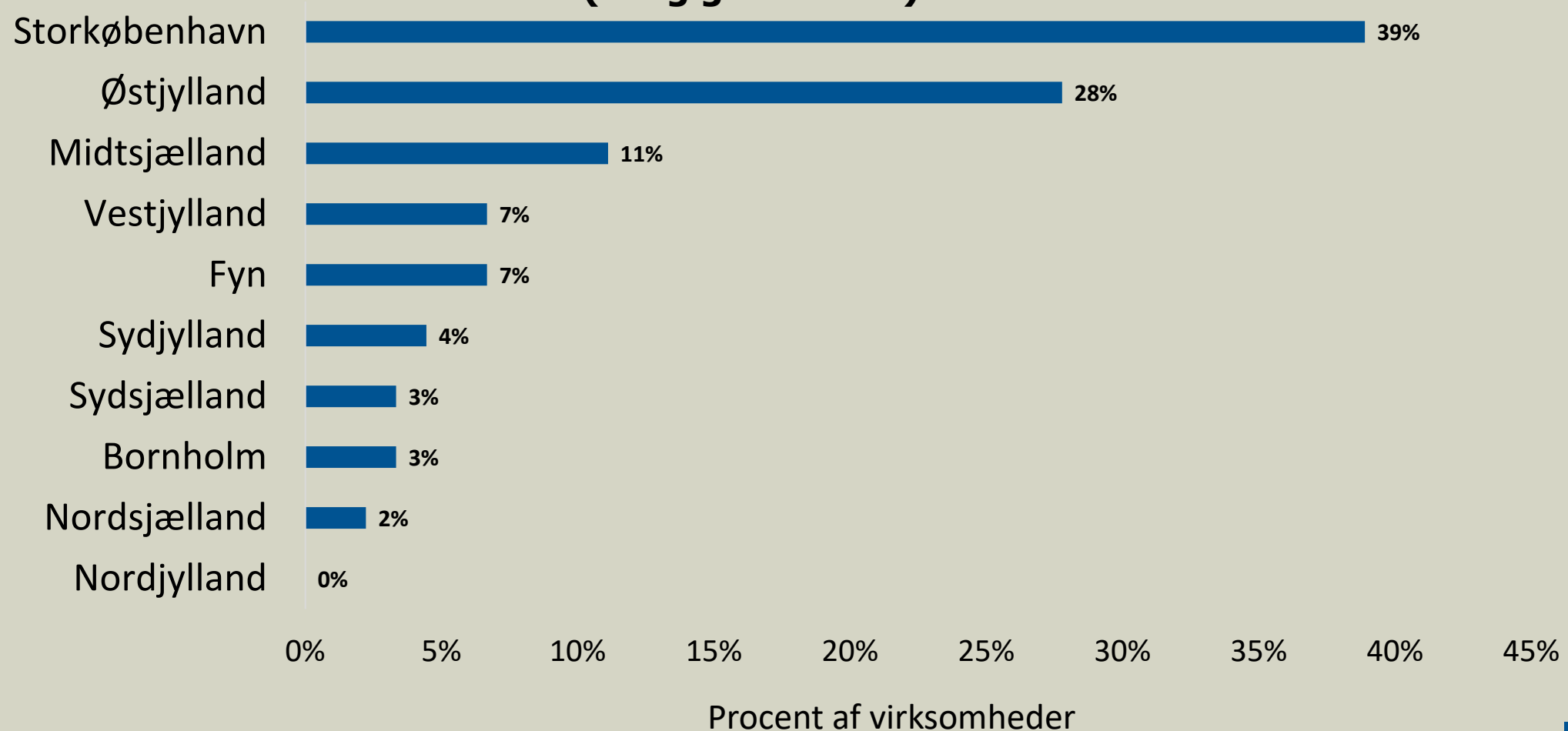
Kilde: Kantar Gallup for Landbrug & Fødevarer, base alle børn n=202 interview fordelt ud over alderen 12-17 år. Da basen er mindre, må der på beregnes mere usikkerhed i tallene.

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

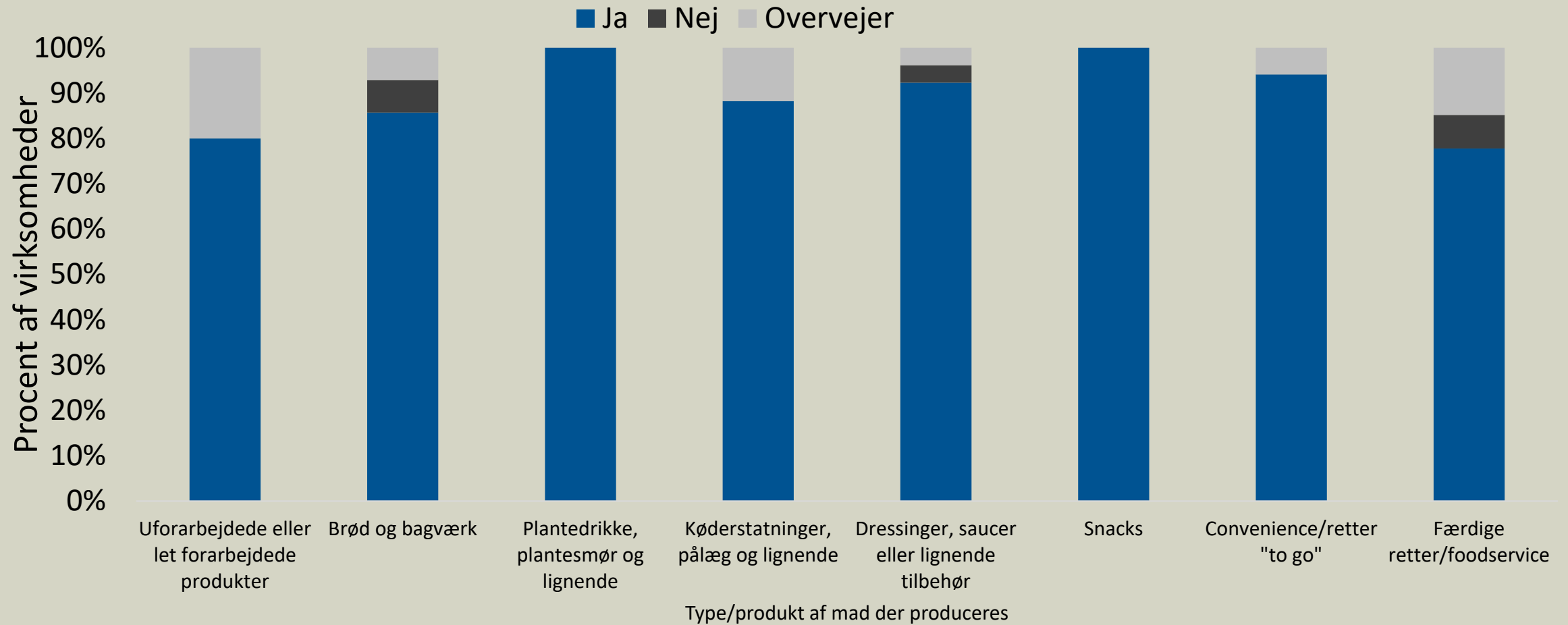

Spørgeskemaundersøgelse målrettet køkkenprofessionelle og fødevarer virksomheder

I hvilken landsdel ligger den virksomhed, som du arbejder i?
(vælg gerne flere)

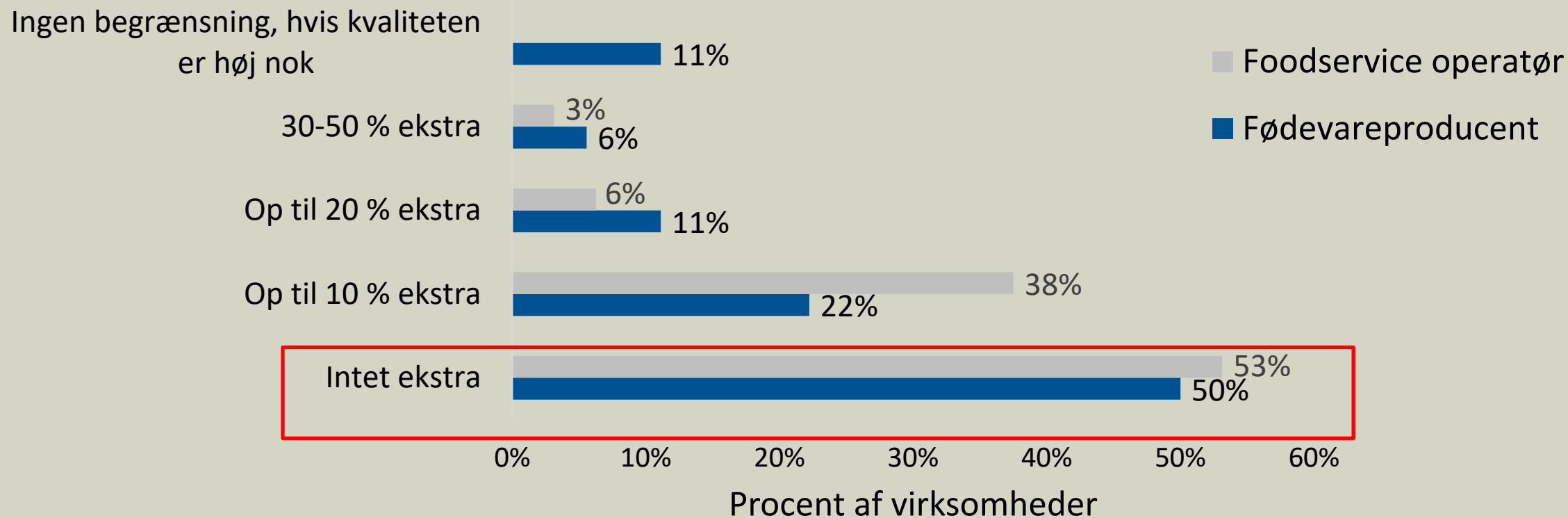

Er virksomhederne interesserede i at anvende planteprodukter som er dyrket i Danmark?

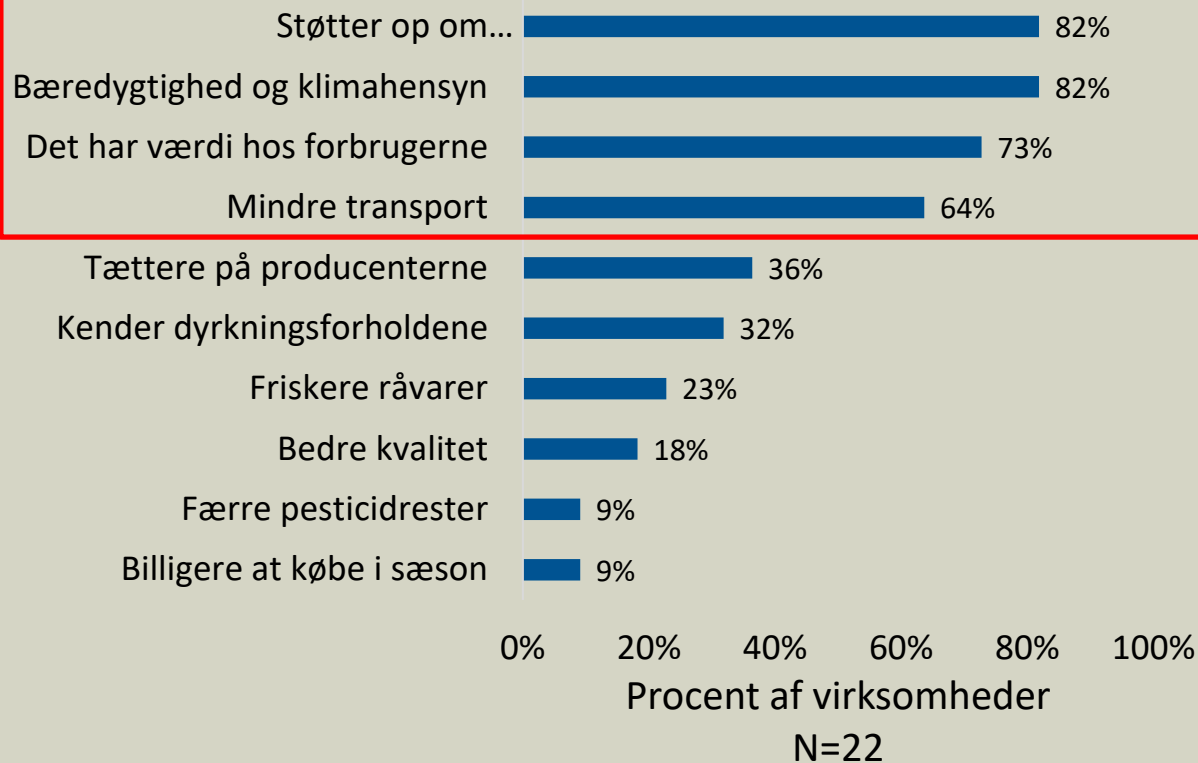
Pris

Hvor meget ekstra vil I betale for danske proteinafgrøder eller ingredienser herfra, hvis de leveres i samme stand som importerede?

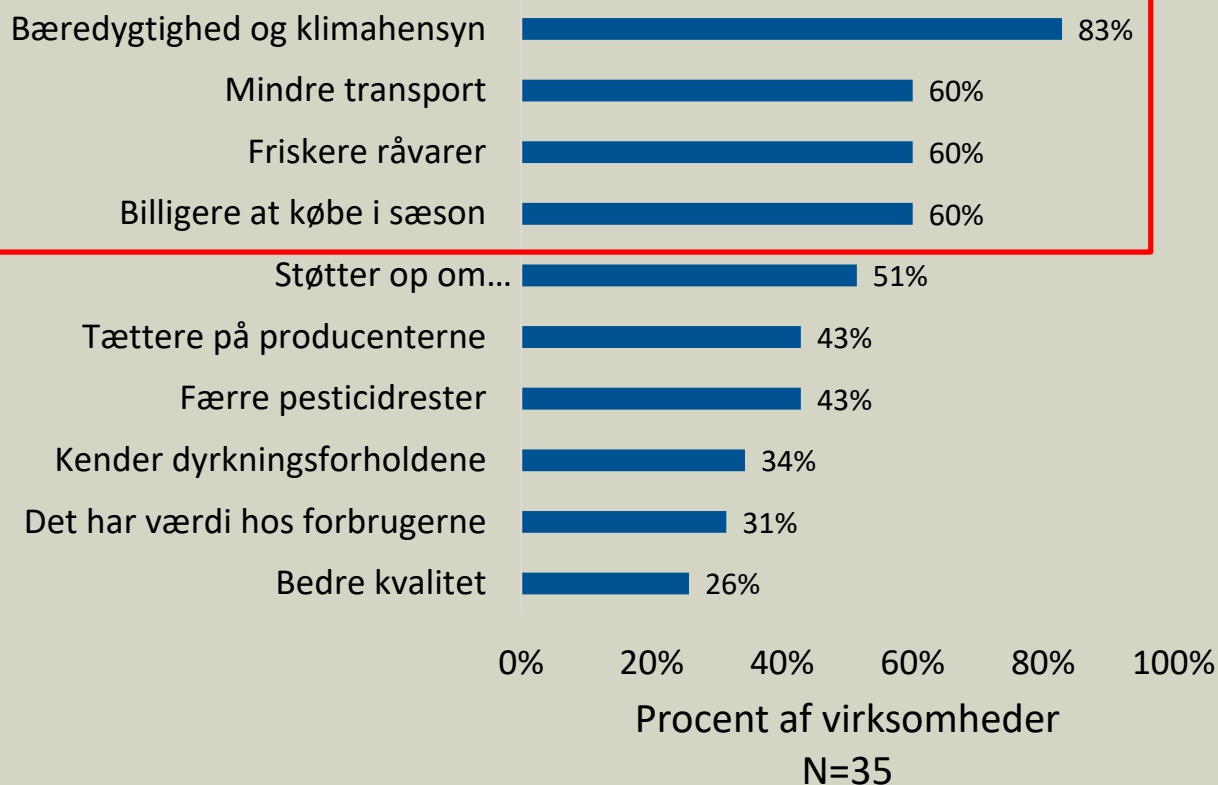

Bæredygtighed, klimahensyn og opbakning af lokale producenter

Hvilke fordele ser **Fødevareproducenter** i at købe danskproducerede planteråvarer eller ingredienser herfra?

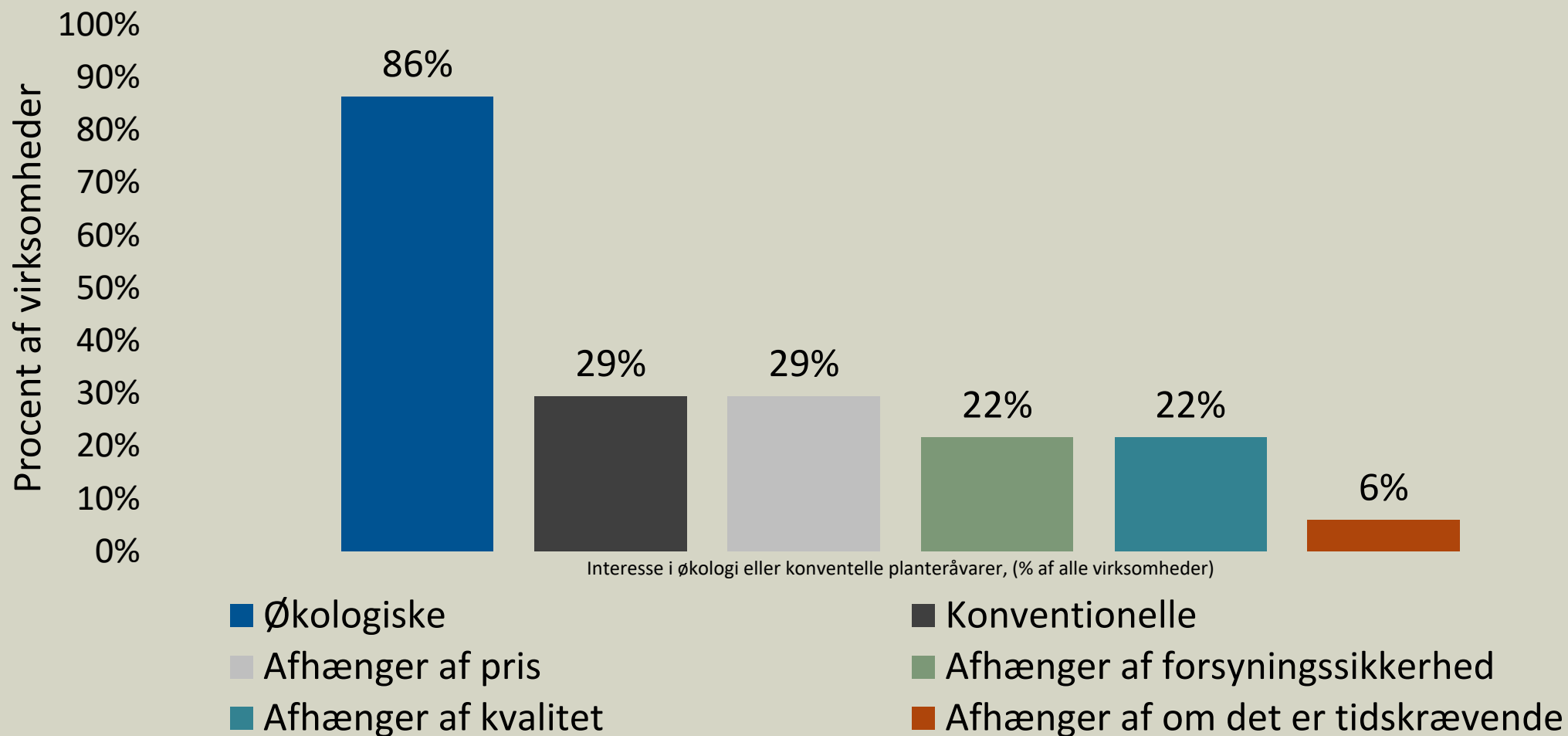

Hvilke fordele ser **Foodservice** i at købe danskproducerede planteråvarer eller ingredienser herfra?

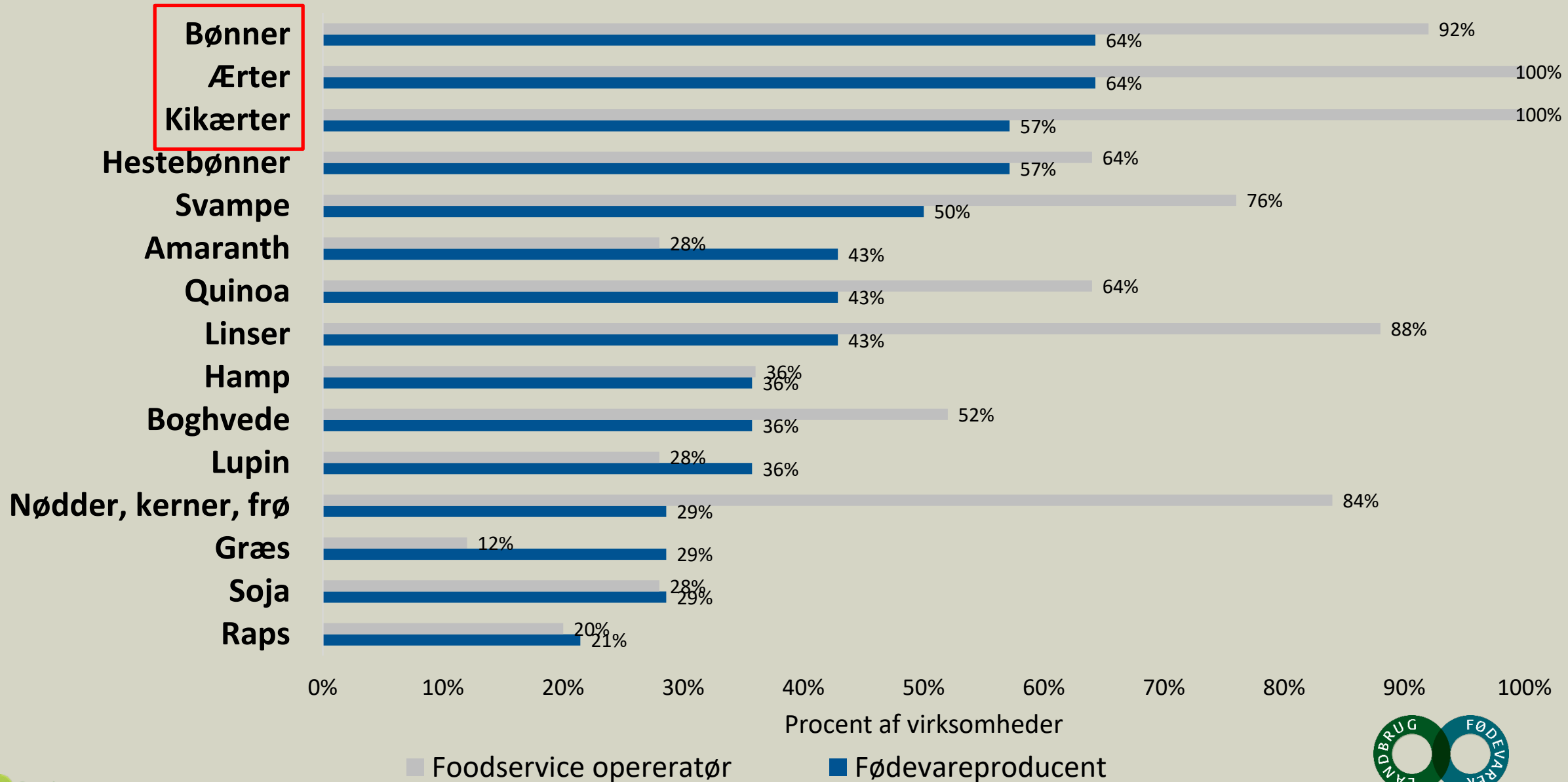

Interesse for planteråvarer

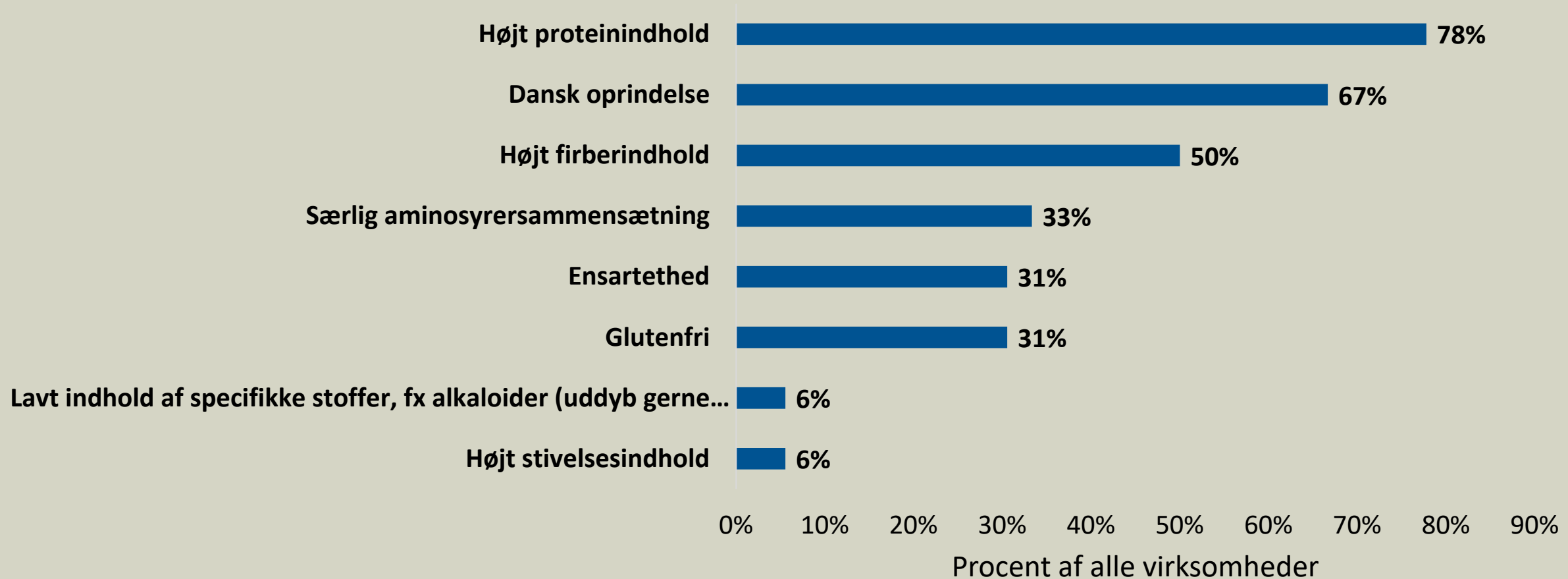
Er I interesserede i at anvende økologiske eller konventionelle planteråvarer/ingredienser? (vælg gerne flere)

Er der nogle af disse proteinafgrøder eller ingredienser fra dem, som I er interesseret i at anvende? (vælg gerne flere)

Kvaliteter der efterspørges ved planteprodukter

Interview af landmænd

Formål: at identificere barrierer og potentialer for at flere landmænd dyrker bælgplanter til fødevarer

Resultater

- De fleste bælgplanter bruges til foder
- Stor interesse for at dyrke højværdiafgrøder til fødevarer
- The missing link – hvem er aftageren?
- Hvilken kvalitet og kvalitetsparametre efterspørger fødevarevirksomhederne og forbrugerne?

Spørgsmål

SEGES

Agro Food park 15, DK-8200

Mette Damborg
meha@seges.dk
Inger Bertelsen
inb@seges.dk

www.seges.dk

Grønne proteiner
[\(goderaavarer.dk\)](http://(goderaavarer.dk))

+45 8740 5340

Dyrkning af bælgplanter til fødevarer

Chefkonsulent Inger Bertelsen, SEGES Økologi Innovation

Webinar 2. december 2020

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES

Omstilling til flere plantebaserede fødevarer

- Højt på dagsordenen – indtil nu med ret få dansk producerede afgrøder
- Stor forbrugerinteresse for linser, kikærter og ærter. Mindre for hestebønne og interessen for lupin ligger lavt.
- Ært er den mest oplagte afgrøde lige nu
- Hestebønne er dyrkningsmæssigt mest interessant for landmanden
- Lupin er pt. mest til foder
- Linser og kikærter er til fødevareproduktion
- Fokus på nye kvalitetskrav f.eks. glutenfri
- Positivt når afgrøden kan anvendes både til fødevarer og foder

Hvid lupin, Calina

Smalbladet lupin, Primadonna

Markært, Ingrid

Brun linse, Fiona

Kikært, CDC Orion

Hestebønne, Fuego

Smalbladet lupin, Iris

Hvid lupin, Frieda

Grøn linse, Anicia

Sojabønne, Sculptor

Kikært, Elmo

Bælgplanter den 4. august 2020

Foto: Inger Bertelsen, SEGES Økologi Innovation

Økologiske forsøg med mange arter 2020

Odder (Østjylland)

- JB 6
- Nedbør april – august; 227 mm
- Lavt ukrudtstryk – men spildraps
- Såtid; 9. april og 28. april
- Udfordringer
 - Knoldet såbed ved første såning
 - Sen modning og høst
- Højt udbytte i alle arter

SEGES

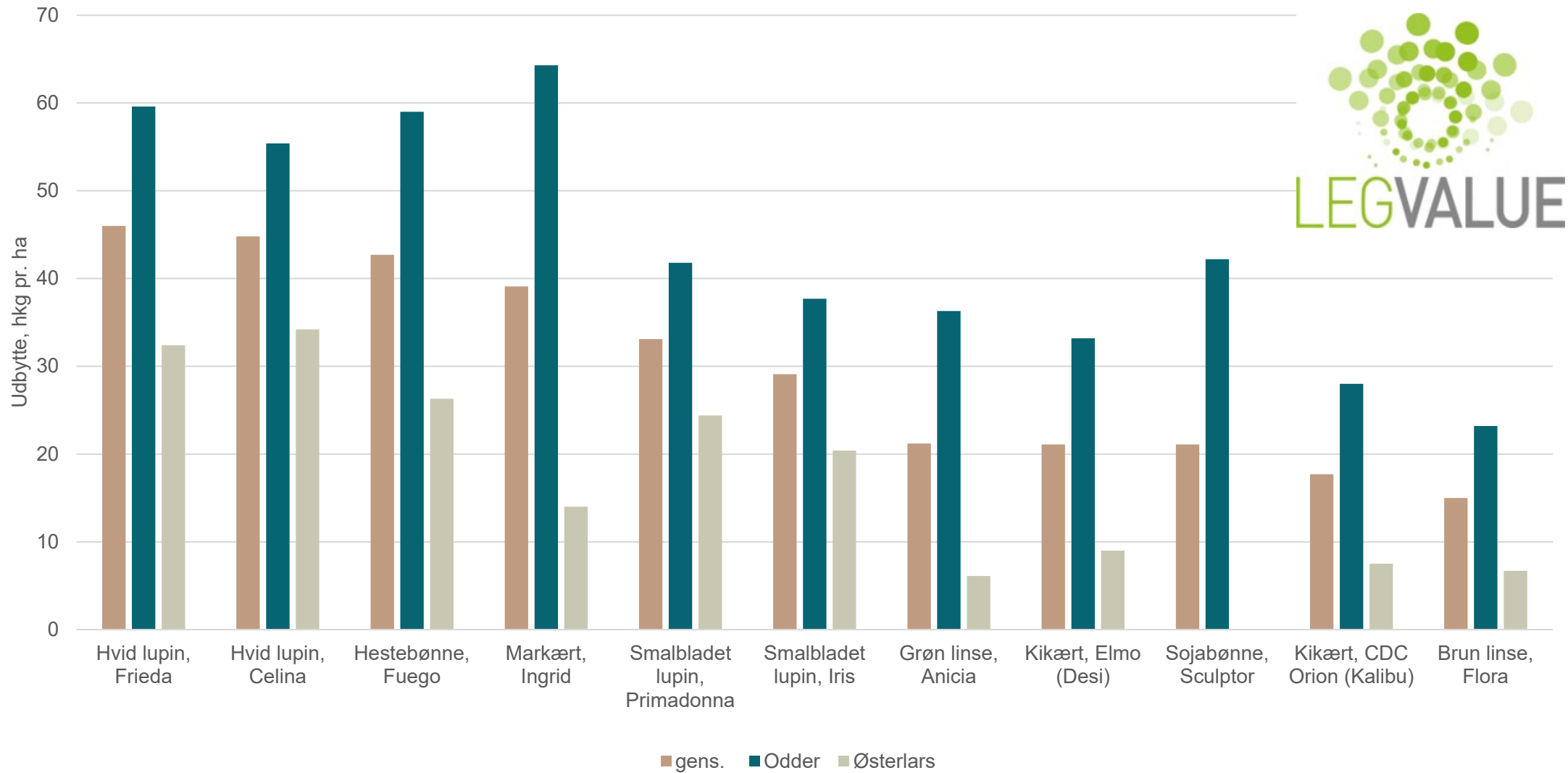
Østerlars (Bornholm)

- JB 4
- Nedbør april – august; 167 mm
- Højt ukrudtstryk og kvik
- Såtid; 11. april, 24. april og 30. april
- Udfordringer
 - Fugle åd sojabønner
 - Bladrandbiller i markært
 - Tørke
- Lavere udbytter og stor forskel mellem arterne

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727672

Odder (Østjylland)

Alle arter er høstet direkte

- Første høst - 17. august
Markært – 12,2 pct. vand
- Anden høst – 1. september
Hestebønne – 16,6 pct. vand
Smalbladet lupin – 20,5 pct. vand
Linser – 15,6 pct. vand
- Tredje høst – 29. september
Hvid lupin – 25,5 pct. vand
Kikærter – 22,2 til 25,9 pct. vand
- Fjerde høst – 6. november
Sojabønne – 35,8 pct. vand

Østerlars (Bornholm)

Ingen høst af sojabønne, hvid lupin er skårlagt

- Første høst – 31. august
Markært – 17,5 pct. vand
Hestebønne – 19,6 pct. vand
Smalbladet lupin – 21,8 pct. vand
Linser – 16,7 til 21,3 pct. vand
- Anden høst – 17. september
Hvid lupin – 17,7 pct. vand (skårlagt)
Kikærter – 19,1 til 23,9 pct. vand

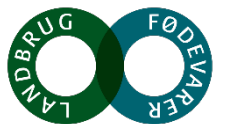
Dyrkningsforhold, sædskifte og bedrift skal passe sammen

- Afgrøderne krav til dyrkning skal opfyldes - jordtype, reaktionstal, vandforsyning, klima osv.
- Der skal være styr på frø- og rodukrudt
- Krav til dyrkningsteknik, høstteknik og håndtering efter høst
- Dyrkning af bælgssæd kræver godt sædskifte
- Problemer med jordbårne sygdomme opbygges over flere rotationer

	Markært	Hestebønne	Lupin
Markært	5 frie år	5 frie år	2 frie år
Hestebønne		5 frie år	2 frie år
Lupin			3 frie år

SEGES

Spørgsmål og kommentarer fra chatten

SEGES

